

fulde Tillid, dog lidt efter lidt gennem de Resultater, som den har frembragt, har oparbejdet sig saaledes, at det er erkjendt, at den har gaaet det praktiske Landbrug, i hvis Interesse den blev stabt, dels gennem de Mænd, der ere udsendte derfra, og som have virket for den theoretiske Undervisning og i praktiske Forhold, og dels gennem de Arbejder, som have været udsorte af Højskolens Lærere, Arbejder, af hvilke mange have været udsorte i Stilhed og ikke ere blevne kjendte af den store Verden, men hvoraf der er andre — jeg sigter navnlig til saadanne Arbejder som Professor Segelcke, Docent Fjords og Dr. Bangs — som ere anerkjendte overalt, og som have haft den mest indgribende Betydning for vort Landbrugs og vort Husdyrbrugs Udvikling baade i Nutid og Fremtid. Men ved Siden af Erkjendelsen deraf har der i Kommissionen været Enighed om, at man ønskede paa enhver Maade at bidrage til, at den paagjældende Institution fremdeles kunde komme til at virke saaledes, at den kunde komme til at gjøre endnu mere Nytte for dem, der endnu arbeide derved, og endnu mere Nytte derved, at den tillige tilfredsstillede den Trang til Undervisning, som nu i enkelte andre Retninger maa ønskes. Dette har været Kommissionens Grundstandpunkt, og det er det Formaal, som den har stillet sig, at søge at fremsætte Forslag, der kunde bidrage til, at Institutionen kunde blive mere og mere værdifuld. Det er naturligt, at der efterhaanden har maattet fremkomme forskjellige enkelte Spørgsmaal, men med Hensyn til de egentlige store Spørgsmaal har det været saa heldigt, at man fra første Færd har erkjendt, og jeg tror, at samtlige Medlemmer med Forbauselse have erkjendt det, at det Grundlag, hvorpaa Højskolen i sin Tid er bygget, nemlig Kommissionensbetænkningen af 1855, har været udarbejdet med en Omhu, en Omsigt og en Forudseenhed, som har gjort, at denne Basis fremdeles vil kunne benyttes. Man maa nu først med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvorledes der kan gjøres Noget, for at Landbohøjskolen kan komme til at gjøre mere Nytte, opkaste det Spørgsmaal: Er der da nogen Grund til at søge de Bestemmelser forandrede i den paagjældende Lov af 1856, som fastsætter Betingelserne for Afgang til Undervisningen. Disse Betingelser ere saaledes, at Agangen til Undervisningen er fri for Alle uden nogen som helst Bånd, hverken med Hensyn til Alder, theoretisk Dannelse eller forudgaaende praktisk Dannelse. Men der er tillige lige overfor de forskjellige Brancher ved Landbohøjskolen med

Hensyn til de Elever, som have Ret til at gaa over til Statstjenesten, taget en Bestemmelse om, at der skal være visse Betingelser, der skulle opfyldes for at kunne tage selve Examen, og indirekte for disse er Agangen indskrænket. Set fra et rent Undervisningsstandpunkt maa man helst ønske, at de Elever, som skulle nyde godt af Undervisningen, møde i en moden Alder — saa modne som muligt — med de theoretiske Kundskaber og den forudgaaende praktiske Dannelse, som er absolut nødvendig for at kunne følge med. Men man har troet, at det var urigtigt at forandre disse Bestemmelser, idet man ansaa det for mere humanit ligeforfor de unge Mennesker ikke at give nogen bindende Bestemmelse, hvorved Enkelte unødvendig kunde blive udelukkede, selv om det skulde vise sig, at man muligvis derved kunde paabyrde Undervisningen i Skolen en Gænge. Derfor har Kommissionens Arbejde ikke indeholdt noget Forslag i de gjældende Bestemmelser om Afgang til Højskolen. Med Hensyn til selve Undervisningen vides det jo, at den har et noget forskjelligt Formaal for de forskjellige Elever. Der er Elever, som ved at tage Examen derude paa Landbohøjskolen faae Ret til at gaa over i visse Statsstillinger, og det er jo en Selvfølge, at der maa Undervisningens Fordring være, at der bibringes Eleverne en Del af de Kundskaber, som fra Statens Side fordrer, for at den paagjældende kan faae Afgang, og saa maa Spørgsmaalet om Studieplanens Indretning, om den Tid, der medgaaer til Undervisningen, rette sig efter det, der maa staa som det, der skal slaas fast. Underledes er det for de Klaser af Landbrugere, som ikke ville tage Examen og ikke faae nogen som helst Ret til nogen Afgang til Statens Tjeneste. For disse staar det i endnu større Grad end for de andre som en nødvendig Fordring, at man ikke udstrækker Tiden til theoretisk Undervisning mere end høist nødvendigt, for at man ikke skal holde dem længere end høist nødvendigt borte fra praktisk Virksomhed; og derfor har Kommissionen betragtet det som sin Opgave at overveje, om man kunde komme til Bunds i det Spørgsmaal, hvad der skal gjøres for at lette Eleverne det paa en saadan Maade, at de kunne benytte Tiden saa godt som muligt, saa at deres Ophold for at faae de nødvendige Kundskaber kan ordnes saaledes, at de ikke behøve at ofre mere Tid end høist nødvendigt.

Det er lige overfor dette Formaal, at man er kommen til Erkjendelse af, at der maatte udtræves en Forøgelse af Lærerkæfter og en Forøgelse og Omlægning af